

UZASADNIENIE

Opracowanie projektu ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Wspólnot Europejskich przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej wynika z konieczności wprowadzenia rozwiązań prawno-instytucjonalnych, w związku ze zmianami dotyczącymi finansowania wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej i przyjęciem nowych zasad określonych w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.Urz. UE L 209 z 11.08.2005, str. 1) oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 885/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek, jak również rozliczania rachunków EFRG i EFRROW (Dz.Urz. UE L 171 z 23.06.2006, str. 90).

Projektowana ustawa wykonuje przepisy rozporządzenia nr 1290/2005 oraz rozporządzenia nr 885/2006 dotyczące wskazania właściwego organu w zakresie wykonania zadań dla państwa członkowskiego związanych z uruchamianiem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich, w szczególności zadań w zakresie przyznawania jednostce organizacyjnej akredytacji i tymczasowej akredytacji jako agencji płatniczej oraz specjalnej akredytacji jednostce koordynującej, cofania akredytacji agencji płatniczej, sprawowania stałego nadzoru nad agencjami płatniczymi odnośnie do spełniania kryteriów akredytacyjnych, a także zadań w zakresie przekazywania do Komisji Europejskiej wymaganych przepisami Unii Europejskiej dokumentów finansowych i innych informacji.

Zgodnie z art. 2 rozporządzenia nr 1290/2005 od roku budżetowego 2007 wydatki na realizację zadań wspólnej polityki rolnej w zakresie dopłat bezpośrednich i działań na poszczególnych rynkach rolnych będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, zaś działania z zakresu rozwoju

obszarów wiejskich w ramach zatwierdzonych przez Komisję Europejską dla poszczególnych państw członkowskich programów rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013 – ze środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W art. 2 projektowanej ustawy zaproponowano, aby główne zadania ciężące na państwie członkowskim i „właściwej władzy” wynikające z wyżej wymienionych przepisów zostały powierzone ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych. Rozporządzenie nr 885/2006 nakłada na państwo członkowskie Unii Europejskiej obowiązek akredytacji agencji płatniczych, właściwych do dokonywania płatności z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz z Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich na podstawie potwierdzenia przez organ niezależny od agencji płatniczych spełniania przez te agencje kryteriów akredytacyjnych. Minister właściwy do spraw finansowych będzie wykonywał m.in. zadania związane z udzielaniem akredytacji agencjom płatniczym i jej cofaniem oraz udzielaniem specjalnej akredytacji jednostce koordynującej. Ponadto będzie odpowiedzialny za nadzorowanie agencji płatniczych oraz przekazywanie danych identyfikacyjnych agencji płatniczych, jednostki koordynującej i jednostki certyfikującej (potwierdzającej prawidłowość zrealizowanych wydatków z unijnych funduszy rolniczych).

Art. 3 projektowanej ustawy uprawnia ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia – w miarę potrzeby – dodatkowych kryteriów akredytacyjnych, które powinna spełniać agencja płatnicza, mając na względzie konieczność uzupełniania kryteriów akredytacyjnych określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia nr 885/2006.

W art. 4 projektowanej ustawy zaproponowano, aby minister właściwy do spraw finansów publicznych, przed przyznaniem jednostce organizacyjnej akredytacji, mógł powierzyć innym podmiotom, uprawnionym do przeprowadzania audytu zewnętrznego, sprawdzenie, czy dana jednostka spełnia kryteria akredytacyjne.

Art. 5 projektowanej ustawy określa tryb przyznania akredytacji lub akredytacji tymczasowej, tj. w drodze rozporządzenia. Zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 885/2006 akredytacja tymczasowa może być przyznana na okres 12 miesięcy. W wyjątkowych przypadkach – za zgodą Komisji Europejskiej – okres ten może być dłuższy.

Art. 6 projektowanej ustawy określa obowiązek ministra właściwego do spraw finansów publicznych do bieżącego monitorowania wypełniania przez agencje płatnicze kryteriów akredytacyjnych na podstawie raportów i opinii jednostki koordynującej oraz audytora wewnętrznego agencji płatniczej w ramach pełnionego nadzoru nad tą agencją.

W art. 7 projektowanej ustawy określono tryb cofania akredytacji agencji płatniczej oraz ustanowiono obowiązek dla jednostki organizacyjnej, której cofnięto akredytację do przekazania agencji płatniczej, wskazanej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, pełnej dokumentacji i bazy danych w zakresie objętym cofniętą akredytacją.

Art. 8 projektowanej ustawy stanowi, że funkcja jednostki koordynującej została powierzona – wzorem obecnych regulacji dotyczących Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcji Gwarancji – ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi oraz ministrowi właściwemu do spraw rynków rolnych. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zbadaniu procedur związanych z gromadzeniem, przetwarzaniem i przekazywaniem danych finansowych do Komisji Europejskiej, przyznaje, w drodze rozporządzenia, specjalną akredytację jednostce koordynującej.

W art. 9 projektowanej ustawy określono obowiązek agencji płatniczej do przekazywania jednostce koordynującej danych finansowych i informacji niezbędnych do przygotowania łącznych sprawozdań na potrzeby Komisji Europejskiej i kraju. Szczegółowy zakres, tryb, forma oraz terminy przekazywania danych finansowych i informacji zostanie określony w rozporządzeniu stanowiącym akt wykonawczy do niniejszej ustawy.

W art. 10 projektowanej ustawy zaproponowano, aby utworzone do obsługi funduszy rachunki bankowe były obsługiwane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w związku z koniecznością rozliczania udzielanych przez niego pożyczek ze środków krajowych na prefinansowanie wydatków z tych Funduszy. Rachunki, na których będą gromadzone środki z obu wyżej wymienionych funduszy rolniczych będą obsługiwane przez Narodowy Bank Polski. Dotychczasowe doświadczenia w obsłudze rachunku, na którym były gromadzone środki z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, nie budzą żadnych zastrzeżeń.

W związku z tym, że z nowym rokiem budżetowym wydatki na realizację zadań wspólnej polityki rolnej w zakresie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych i działań na poszczególnych rynkach rolnych będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, zaś działania z zakresu rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich należy dokonać niezbędnych zmian w ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 264, z późn. zm.), ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. Nr 42, poz. 386, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), polegających na wprowadzeniu do wyżej wymienionych ustaw przepisów regulujących możliwość finansowania płatności z nowych funduszy (art. 11-13 projektu ustawy).

W art. 11 projektowanej ustawy zaproponowano dokonanie zmian w ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 264, z późn. zm.) polegających na uzupełnieniu w art. 7 ust. 6a i w art. 11b ust. 1 funduszy unijnych, które są obsługiwane przez Agencję, o środki z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich i związane z tymi funduszami środki na współfinansowanie krajowe.

W art. 12 projektowanej ustawy zaproponowano dokonanie zmian w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. Nr 42, poz. 386, z późn. zm) polegających na uzupełnieniu w art. 8 ust. 4 pkt 2, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 pkt 2 lit. a, art. 13a ust. 1 i w art. 14 ust. 1 pkt 1 obsługiwana przez Agencję Sekcję Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej o Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji. Ponadto uzupełniono przepisy dotyczące realizacji płatności z funduszy unijnych o regulację stanowiącą, że należności ustalane w drodze decyzji administracyjnej lub wierzytelności wynikające z umów cywilnoprawnych z tytułu płatności realizowanych ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i krajowe środki na współfinansowanie tych płatności nie podlegają zajęciu na podstawie przepisów ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W art. 13 projektowanej ustawy zaproponowano dokonanie niezbędnych zmian w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), polegających na wprowadzeniu do wyżej wymienionej ustawy regulacji dotyczących nowych funduszy, a więc Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich. W tym celu proponuje się zmienić art. 5 ust. 3 pkt 3, art. 208 ust. 1, art. 209 ust. 5 i 6 oraz art. 212 ust. 2 obowiązującej ustawy.

Projektowana ustawa nie spowoduje skutków w zakresie stosowania obecnie obowiązujących uregulowań prawnych w zakresie wspólnej polityki rolnej, w tym przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 30 lipca 2003 r. o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 166, poz. 1611 oraz z 2004 r. Nr 42, poz. 386 i Nr 93, poz. 890), ponieważ regulują one sprawy dotyczące systemu obsługi pomocy finansowej realizowanej za pomocą środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej. Utrzymanie krajowych przepisów prawnych dotyczących obsługi pomocy finansowej w ramach wspólnej polityki

rolnej z udziałem środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej jest podyktowane realizacją zadań wspólnej polityki rolnej do dnia 15 października 2006 r., jak również wynika z konieczności rozliczenia tych środków w okresie dłuższym niż do dnia 15 października 2006 r.

Projekt ustawy jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz jest uwzględniony w Programie prac Rady Ministrów na 2006 r. W związku z udostępnieniem projektu ustawy w Biuletynie Informacji Publicznej nie dokonano żadnego zgłoszenia, o którym mowa w art. 7 wymienionej ustawy.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 16 października 2006 r., w związku z tym, że rozporządzenie 885/2006 stosuje się od dnia 16 października 2006 r. – dzień, od którego płatności w ramach wspólnej polityki rolnej będą realizowane przez agencje płatnicze z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny

Projekt ustawy dotyczy instytucji uczestniczących w realizacji płatności z funduszy europejskich przeznaczonych na rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, tj. Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Agencji Rynku Rolnego, służb celnych i inspekcji podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także Narodowego Banku Polskiego obsługującego rachunki bankowe.

2. Wpływ projektowanego aktu normatywnego na sektor finansów publicznych

Utworzenie systemu organizacyjnego umożliwiającego przepływ środków unijnych do podmiotów uczestniczących w realizacji wspólnej polityki rolnej oraz działań mających na celu rozwój obszarów wiejskich jest obowiązkiem państwa członkowskiego. Koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem systemu organizacyjnego są ponoszone z budżetu państwa członkowskiego. Średnioroczne wydatki związane z funkcjonowaniem:

- Agencji Rynku Rolnego pełniącej funkcję agencji płatniczej dla płatności związanych z interwencją na rynkach rolnych – wyniosą ok. 130 mln zł,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wskazanej do obsługi dopłat bezpośrednich, płatności na rynkach owoców i warzyw, Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz planowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – wyniosą ok. 900 mln zł.

3. Wpływ projektowanego aktu normatywnego na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na istotny wzrost zatrudnienia w instytucjach, o których mowa w pkt 1, związanych z uruchamianiem w Polsce płatności z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich.

4. Wpływ projektowanego aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną oraz zewnętrzną gospodarki.

5. Wpływ projektowanego aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Konsultacje społeczne

Do projektu ustawy związki i organizacje rolnicze: Krajowa Rada Izb Rolniczych, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”, NSZZ „Solidarność 80”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Federacja Związków Producentów Rolnych, Federacja Związków Pracodawców Rolnych, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona” oraz Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna” uwagi zgłosiły.